

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Mona Hedfeldt, Isak
Bergström

Datum
2023-08-23

Beteckning
Konsekvensanalys

Konsekvensanalys av förslag på effektiviseringsåtgärder 2024

Föreslagen effektivisering föreningsstöd

Föreslagen effektivisering är att under 2024 effektivisera stöd till föreningarna med 1 825 000 kronor jämfört med 2023.

Effektiviseringen motsvarar ca 9,5 procent av Region Örebro läns stöd till föreningslivet.

Om konsekvensanalysen

Konsekvensanalysen har genomförts utifrån den föreslagna ekonomiska summan till effektivisering. Om summan skulle öka eller minska skulle det också förändra bedömningen av konsekvenserna. Bedömningen har genomförts av tjänstepersoner inom Område kultur och ideell sektor och är kvalitativ. Bedömningen utgår från följande kriterier:

- **Försumbar konsekvens** - Åtgärden påverkar i mycket liten grad de beslutade målen från regionfullmäktige och den nämnd som din verksamhet tillhör och/eller de lagstadgade kraven på verksamheten.
- **Lindrig konsekvens** - Åtgärden påverkar vissa mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten i viss utsträckning.
- **Kännbar konsekvens** - Åtgärden har en betydande påverkan på de mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten.
- **Allvarlig konsekvens** - Åtgärden har en mycket betydande påverkan på de mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Bakgrund

Region Örebro län har ett föreningsstöd som riktas till länsföreningar och föreningar med verksamhet i minst 3 kommuner eller medlemmar i minst 4 kommuner i länet. Syftet med stödet är att stärka människors möjlighet till gemenskap, engagemang och en meningsfull vardag. Ett starkt civilsamhälle bidrar till den demokratiska utvecklingen. Det ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin, Kulturplanen och Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi.

Föreningarna har olika verksamheter och inriktningar, däribland länsidrotten, kulturföreningar, ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer, sociala stödorganisationer, politiska ungdomsförbund med flera. Stödet är en basfinansiering för den ordinarie verksamheten. Möjlighet att söka treårigt stöd finns men även för de treåriga stöden finns en årlig uppföljning. Stödet till ungdomsorganisationer och politiska ungdomsförbund fördelas utifrån beslutade fördelningsmodeller.

Sammanfattande bedömning

Basfinansiering till föreningslivet är Region Örebro läns viktigaste instrument för att skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle.

Bedömningen är att en effektivisering får konsekvenser, men att det bör vara möjligt att hantera den under 2024. En del i det är att några av ungdomsorganisationer inte ser ut att längre möta vissa krav i riktlinjerna och att det då uppstår ett ekonomiskt överskott vad gäller ungdomsorganisationerna jämfört med tidigare år. En annan del är att föreningarna över lag på kort sikt bedöms kunna fortsätta verksamheten men i något mindre omfattning vilket på lång sikt inte bedöms få så stora konsekvenser under förutsättning att stödet framöver höjs till tidigare nivåer. Utöver detta handlar effektiviseringen om att utifrån föreningarnas redovisning i ansökningar av sin ekonomi identifiera de som skulle påverkas minst av en effektivisering under ett år. Inför 2024 är det samtidigt ett större antal föreningar som sökt stöd än tidigare år, vilket kan komma att innebära att det är fler än tidigare som är berättigade stöd.

Fortsatt effektivisering av föreningsstödet under kommande år får större konsekvenser för föreningarnas verksamheter och målgrupper, vilken samhällsnytta de har möjlighet att skapa och under vilka förhållanden de kan utgöra en samverkanspartner i regionala utvecklingsfrågor.

Föreningarnas totala ekonomi och förutsättningar beror också på hur andra aktörer agerar utifrån sina budgetar, inför 2024 och på sikt. Förutom regionalt stöd har flera av föreningarna offentligt stöd från staten och kommuner. Effektiviseringar hos flera finansiärer får djupare konsekvenser sammantaget.

Den sammanlagda bedömningen är att denna effektivisering i nuläget har lindriga konsekvenser.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Effektiviseringar av föreningsstöd bedöms ha negativa konsekvenser för perspektiven. Inom föreningsstödet ryms flertalet ungdomsorganisationer och därutöver också organisationer vars verksamhet syftar till att helt eller delvis hjälpa barn såsom BRIS och även kvinnojourerna i en viss utsträckning. Flertalet föreningar finns också som jobbar med jämställdhetsfrågor, såsom Örebro rättighetscenter, RFSL och kvinnojourerna. På miljösidan finns inom föreningsstödet bland annat Naturskyddsföreningen. Effektiviseringar riskerar att innebära att det blir mindre av dessa organisationers verksamhet med påföljande risker för perspektiven.

Konsekvenser ur ett geografiskt perspektiv

Effektiviseringar av stöd till föreningslivet bedöms påverka möjligheten att ta del av föreningsliv i länet. Konsekvenserna bedöms dock bli lägre ur ett regionalt perspektiv då effektiviseringen delvis kan sammanfalla med att några ungdomsorganisationer under 2024 inte möter kraven om regional spridning. Effektiviseringen innebär dock en indirekt påverkan genom att möjligheten begränsas att göra särskilda satsningar för att möta upp de utmaningar föreningslivet står inför.

Konsekvenser ur ett socioekonomiskt perspektiv

Föreningslivet fyller en viktig funktion i samhället när det gäller social sammanhållning och demokrati. Att de har en offentlig basfinansiering möjliggör för fler att delta i organiserat föreningsliv. Man har därmed möjlighet att nå grupper med låg socioekonomi, som drabbas av lågkonjunkturen, och grupper i utanförskap. Till följd av pandemin har också flera ungdomsorganisationer berättat att de ser att fler ungdomar uteblir från deras aktiviteter på grund av att deras familjer inte har råd till följd av inflationen.

Ett hållbart och attraktivt län

Civilsamhället är en viktig aktör för den regionala utvecklingen. Många organisationers verksamhet ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin, exempelvis social sammanhållning, demokrati och folkhälsa. RF Sisu Örebro ingår i Partnerskapet för den regionala utvecklingsstrategin som representant för civilsamhället tillsammans med Örebro läns bildningsförbund. Aktörerna i Partnerskapet för RUS har ett särskilt ansvar för strategins genomförande både genom sina ordinarie uppdrag och i sin roll i partnerskapet. Region Örebro län har även slutit Överenskommelse om god och jämlik hälsa med RF Sisu Örebro (tidigare kallat Folkhälsoavtal). Civilsamhället bidrar på ett betydande sätt till länets hållbarhet och attraktivitet.

Människors möjlighet till gemenskap, engagemang och en meningsfull vardag är viktiga delar för att länet ska vara en attraktiv plats att flytta till eller bo kvar på. De bidrar också till den regionala utvecklingsstrategins mål om en hög och jämlik livskvalitet. Ett starkt civilsamhälle är vitalt för ett attraktivt och hållbart län. Med försämrade förutsättningar ur perspektiven ovan kring geografi, socioekonomi, miljö, barn och jämställdhet så minskar länets attraktivitet och hållbarhet.

Den kulturella infrastrukturen i Örebro län

Föreningarna på kulturområdet utgör en central del av kulturens infrastruktur i länet. De arrangerar bland annat utställningar, konserter och föreställningar och bidrar därmed både till arbetstillfällen för länets professionella utövare och till att erbjuda länets invånare ett kvalitativt och varierat kulturutbud. Kulturföreningarna kan också vara en slags plantskola för nya förmågor där unga kulturutövare får chansen att pröva att stå på scen eller ställa ut ett verk för första gången, de får lära sig om scenteknik, de får möta professionella utövare och förebilder, med mera. Flertalet kulturföreningar finns också på platser där kulturutbudet i övrigt är litet eller obefintligt och därmed utgör de också ett mycket viktigt komplement till offentliga kulturinstitutioner och kommersiella aktörer som ofta är centrerade till städerna och större orterna.

Effektiviseringar i föreningsstödet där flertalet kulturföreningar ingår – för 2023 var det 25 kulturföreningar som beviljades stöd – bedöms ha en negativ inverkan på flera av de delar som nämns ovan. Färre konserter, föreställningar och utställningar leder till färre arbetstillfällen för länets kulturskapare och ett försämrat kulturutbud för länets invånare, i synnerhet på de platser där kulturutbudet redan är begränsat. Unga kulturintresserades möjlighet att själva ta plats och utvecklas riskerar också att försämrats

Externa parter - Aktörer utanför Region Örebro län

Föreslagen effektivisering är ett förslag som har sin påverkan externt, då det handlar om basfinansiering till externa organisationer.

Personella konsekvenser för Områdets Kultur och Ideell sektors organisation

Oförändrad arbetsbörda då alternativa sätt att stödja länets föreningsliv kommer behöva tas fram.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen effektivisering är att stödet till föreningar minskas med 1 825 000 kronor under 2024.

Genomförandeplan

Effektiviseringen beslutas i nämnd under 2023 och verkställs under 2024.

Uppföljning

Effektiviseringen följs upp genom föreningarnas ansökningar som stöd inför 2025 samt Region Örebro läns årliga dialog med föreningarna. Möjligheten och behovet av att åter öka stödet till föreningslivet undersöks i budgetprocessen inför 2025 – 2026 .